

Polítiques culturals i la fragilitat de la seva legitimitat

Publicat per [Interacció](#) [1] el 03/07/2017 - 15:00 | Última modificació: 27/04/2026 - 16:03

Aquest capítol parteix d'una afirmació que travessa tot la reflexió: la política cultural és un objecte inestable dins del camp de les polítiques públiques, obligat a justificar-se de manera constant. A diferència d'altres àmbits com l'educació o la salut, la seva legitimitat no està plenament consolidada, i això es tradueix en una tensió estructural entre dues lògiques que han orientat històricament la seva acció: la cultura com a dret i la cultura com a sector.

El text reconstrueix aquesta tensió a partir del cas català, des de la institucionalització de les polítiques culturals amb l'autonomia fins a l'etapa marcada per la crisi econòmica. En el seu origen, la política cultural s'inscriu en una lògica redistributiva orientada a la democratització de la cultura i a garantir l'accés universal. Amb el temps, però, aquesta orientació conviu i, progressivament es veu desplaçada, per una lògica sectorial que situa el suport als agents culturals com a finalitat en si mateixa.

Aquest desplaçament no és només conceptual, sinó institucional i pressupostari. La consolidació de les indústries culturals com a eix central de les polítiques, especialment a partir dels anys noranta i amb la creació de l'ICIC, reforça una lectura de la cultura vinculada al desenvolupament econòmic, la competitivitat urbana i la producció. Progressivament, els arguments sobre l'impacte econòmic deixen de ser complementaris i passen a ocupar el centre del discurs legitimador.

En paral·lel, les polítiques d'accés a la cultura i de suport a la creació mostren límits persistents. L'expansió d'equipaments culturals, especialment en l'àmbit local, no es tradueix necessàriament en una ampliació efectiva de la participació cultural. L'accent es posa sovint en la infraestructura i menys en l'ús social o en la relació amb la ciutadania.

Un dels episodis més significatius analitzats és la creació del CoNCA, que es presenta com una oportunitat per transformar la governança cultural. El procés, però, acaba reproduint les mateixes lògiques que pretenia superar: concentració de poder, negociació tancada i centralitat dels actors sectorials. El resultat és un organisme amb capacitat limitada d'incidència i que no aconsegueix ampliar el perímetre democràtic de la política cultural.

La crisi econòmica accentua encara més aquesta fragilitat. Les retallades pressupostàries evidencien la baixa centralitat política de la cultura i, sobretot, la manca de suport social ampli davant la seva reducció. El sector cultural es mobilitza, però ho fa en solitari, reforçant la percepció que la defensa de la cultura respon a interessos corporatius més que a una demanda col·lectiva.

El capítol conclou que la qüestió de la legitimitat continua oberta. Ni la lògica del sector ni els arguments econòmics aconsegueixen resoldre-la de manera estable. La política cultural queda així atrapada en una

necessitat recurrent de justificar-se, sense haver consolidat un relat compartit que la situï com a política pública central.

Referència

Fina, X., i Barbieri, N. (2017). [Polítiques culturals: tot buscant legitimitats](#) [2]. A R. Gomà Carmona i J. Subirats i Humet (Coords.), *Canvi d'època i de polítiques públiques a Catalunya* (p. 100-105). Crític.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: economia de la cultura

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/pol%C3%A0tiques-culturals-legitimitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/canvi_d_epoca_pe2017p100.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5684>